

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 21 mars 1901, kl. 2 e. m.

Särskilda utskottets n:o 2 memorial, i anledning af dels kamrarnes återremiss af 37 § utaf det i utskottets utlåtande n:o 2 framlagda förslag till lag om inteckning i fartyg, dels kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om vissa delar af det i samma utlåtande framlagda förslag till lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen.

I utlåtande n:o 2, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition n:o 25 med förslag till lag om inteckning i fartyg, lag om ändring i 10 och 17 kapitlen handelsbalken, lag om ändring i vissa delar af utsökningslagen, lag om ändrad lydelse af 51, 90 och 117 §§ konkurslagen, lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen, lag om ändrad lydelse af 14 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming, lag om ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll öfver lagfarter, inteckningar och andra ärenden samt lag om antecknande i fartygsregistret af tvist om fartyg eller fartygslott, hemställde särskilda utskottet,

1:o) att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lag om inteckning i fartyg icke kunde oförändradt godkännas, måtte för sin del antaga lag i ämnet af den lydelse utlåtandet utvisar;

Bih. till Riksd. Prot. 1901. 8 Saml. 1 Afd. 4 Haft. (N:o 4)

2:o) att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts proposition i den delen, måtte antaga lag om ändring i 10 och 17 kapitlen handelsbalken af den lydelse utlåtandet utvisar;

3:o) att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lag om ändring i vissa delar af utsökningslagen icke kunde oförändradt bifallas, måtte för sin del antaga lag i ämnet af den lydelse utlåtandet utvisar;

4:o) att Riksdagen, med bifall till ifrågavarande proposition i den delen, måtte antaga lag om ändrad lydelse af 51, 90 och 117 §§ konkurslagen af den lydelse utlåtandet utvisar;

5:o) att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen icke kunde oförändradt godkännas, måtte för sin del antaga lag i ämnet af den lydelse utlåtandet utvisar;

6:o) att Riksdagen, med bifall i den delen till förevarande proposition, måtte antaga lag om ändrad lydelse af 14 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming af den lydelse utlåtandet utvisar;

7:o) att Riksdagen, med godkännande af propositionen i den delen, måtte antaga lag om ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll öfver lagfarter, in-teckningar och andra ärenden af den lydelse utlåtandet utvisar, samt

8:o) att Riksdagen, med bifall jemväl i den delen till propositionen, måtte antaga lag om antecknande i fartygsregistret af tvist om fartyg eller fartygslott af den lydelse utlåtandet utvisar.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva vid före-dragning af nämnda utlåtande kamrarne — efter att till en början hafva beslutit, att i den händelse utskottets förslag skulle komma att i vissa delar af den ena eller andra kammaren återförvisas, utskottet skulle lemnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i afseende på de paragrafer, hvilka blifvit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jemkningar, som af ifrågasatta ändringar i återförvisade delar kunde föranledas — sammanställande bifallit hvad utskottet hemställt i punkterna 2, 3, 4, 6, 7 och 8.

Beträffande det af utskottet under punkten 1 framlagda förslag till lag om in-teckning i fartyg hafva kamrarne godkänt den af utskottet föreslagna lydelse af 1—36, 38 och 39 §§ äfvensom förslagets slutmening, ingress och rubrik.

Likaledes hafva kamrarne godkänt 3 och 52 §§ samt slutmeningen af utskottets under punkten 5 framlagda förslag till lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen.

Deremot har 37 § af förslaget till lag om inteckning i fartyg blifvit af båda kamrarne till utskottet återförvisad.

2 § af förslaget till lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen har godkänts af Andra Kammaren, men blifvit af Första Kammaren afslagen. Rubriken och ingressen af sistnämnda lagförslag hafva äfvenledes godkänts af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren antagit dem att lyda sålunda:

”Lag om ändrad lydelse af 3 och 52 §§ sjölagen.

Häri genom förordnas, att 3 och 52 §§ sjölagen skola erhålla följande ändrade lydelse:»

I anledning af omförmälda återremisser och skiljaktiga beslut har utskottet nu att afgifva utlåtande.

De anmärkningar, som inom Första Kammaren rigtades mot den föreslagna ändringen af 2 § sjölagen, afsågo dels att andra stycket skulle beröfvas sin fordran af bilbref och eganderättens styrkande, dels ock att fartyg, som ej vore intecknad, skulle kunna afföras ur registret på vederbörlig anmälan, att detsamma ej vidare skulle nyttjas till handelssjöfart eller resandes fortskaffande. Derest vid första registrering af fartyg eftergifves fordran på bilbref och eganderättens styrkande, måste emellertid en annan punkt finnas, vid hvilken det bestyrkande af eganderätten, som i inteckningsärende bör ega rum, kan anknytas. Med tillämpning af nu gällande stadganden i registreringsförordningen, som föreskrifver, att vid fartygs införande i registret skall antecknas, när, hvar och af hvem fartyget är bygd, samt att vid anmälan skall fogas bilattest, tror utskottet, att erforderlig upplysning i berörda afseende skulle kunna anses vunnin genom en handling af hufvudsakligen samma art som den nu föreskrifna bilattesten, af hvilken bör framgå, när, hvar och af hvem fartyget är bygd. Vid sådant förhållande bör emellertid i andra stycket af 2 § sjölagen enligt Kongl. Maj:ts proposition, med uteslutande af föreskrifterna om företeende af bilbref och åtkomstens styrkande, intagas föreskrift, att vid registrering af fartyg, som ej är köpt från utlandet,

skall företes intyg, utmärkande, när, hvar och af hvem fartyget är byggt; och vidare påkallas i 6 och 7 §§ i lagen om in-teckning i fartyg en jemkning, som jemväl med afseende å 37 § i samma lag har sin vikt i fråga om framhållandet af registreringens betydelse. Utskottets förslag här-tinnan innebär en jemkning af båda kamrarnes beslut.

Hvad slutligen angår förslaget, att 2 § sjölagen, sådan den lyder i Kongl. Maj:ts proposition, måtte ändras så, att fartyg, som ej är in-tecknad, må kunna ur registret afföras på anmälan, att det ej vidare skulle nyttjas till handels-sjöfart eller resandes fortskaffande, så har till stöd därför åberopats det statistiska intresset, att fartyg, som ej vidare användes till nyss nämnda ändamål, icke måtte fortfarande i registret kvarstå såsom handels- eller passagerarefartyg. Mot förslaget kan åter anmärkas, att, om detsamma godkännes, en fartygsegare sättes i stånd att ena dagen utgifva skuldebref med rätt till in-teckning i fartyget och den andra, innan in-teckningen kunnat sökas vid in-teckningsdomstolen, låta afföra fartyget från registret och derigenom förhindra in-tecknings-åtgärden. Vid sådant förhållande och då genom ändring af registrerings-förordningen torde kunna förhindras, att fartyg, som t. ex. förändras till pråmar, i fartygsregistret upptagas såsom handelsfartyg, synes i detta fall företräde obetingadt böra lemnas åt den lydelse, som Andra Kammaren gifvit åt 2 § sjölagen.

37 § har af båda kamrarne återremitterats till utskottet. Ifråga-varande paragraf innehåller i sin af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse, som af utskottet lemnats orubbad, den regel, att — utom i vissa, genom sär-skild lagstiftning reglerade fall — in-teckning, som tillkommit på grund af medgifvande af annan än rätt egare, skall vara ogill. Såsom skäl för återremiss har i hvardera kammaren under öfverläggningen anförts, att enligt ordalydelsen af omförmälda regel densamma skulle för vissa fall komma i strid med syftet af den i förra stycket af 7 § upptagna föreskrift eller att, der någon, efter att hafva afhändt sig ett fartyg, medgäfvit in-teckning deri, in-teckningsmedgifvandet skulle, änskönt ej lemnadt af rätt egare till fartyget, ega giltighet, så framt in-teckning söktes, innan nye egaren läte till fartygsregistret anmäla sitt fäng.

Då nyss antydd, i 7 § innefattade grundsats ej lärer kunna, utan åsidosättande af rättssäkerhetens kraf, rubbas, men den föreslagna redak-tionen af 37 § onekligen kan föranleda till den uppfattning, att en under här förutsatta omständigheter tillkommen in-teckning skulle vara utan verkan, torde i sistnämnda paragraf böra intagas ett förbehåll, hvarigenom

i afseende å dylik in-teckning göres undantag från regeln om ogiltighet af in-teckning, som tillkommit på grund af orätt persons medgifvande.

Utskottet har alltså, trott sig böra föreslå en sådan jemkning i första punkten af 37 §, deraf emellertid äfven föranledes en redaktionel förändring i paragrafens senare punkt.

Med åberopande af det anförda får utskottet alltså hemställa,

1:o) Att kamrarne, hvardera med frånträdande af sina beslut vid 2 § i förslaget till lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen, ville antaga följande lydelse af berörda paragraf:

Öfver alla svenska fartyg, hvilka äro afsedda att nyttjas till handelssjöfart eller resandes fortskaffande och ega en dräktighet af tjugu registerton eller der-utöfver, skall föras register, innehållande för hvarje sådant fartyg de uppgifter, som pröfvas nödiga för fartygets säkra urskiljande, så ock upplysning angående eganderätten till fartyget, beskaffenheten af inskrifven egares fång samt tiden då fartyget i registret införts eller förändring i eganderätten inskrifvits; skolan- de, sedan fartyg i registret antecknats, derom ut- färdas bevis, som bör åtfölja fartyget.

Då fartyg anmäles till införande i registret, skall företes intyg, som utmärker, när, hvar och af hvem fartyget är bygd, eller, der fartyget varit i utländsk ego, visas, att utländsk egares rätt öfvergått å den, som till registret anmäles såsom egare. Vid fartygs införande i registret skall visst nummer tilldelas fartyget; och må det nummer ej sedermera ändras eller tilläggas annat fartyg. Varder fartyg, som ur registret afförts, deri ånyo upptaget, behålle det sitt förra nummer. Göres anmälan om förändring i eganderätten till fartyg, som är i registret infördt, men finnes den, hvilken såsom egare anmäles, ej kunna i sådan egen- skap inskrifvas, skall ändock i registret göras anteck- ning, som utvisar hans namn, det uppgifna fångets beskaffenhet samt dagen då anmälan skett. Fartyg, som blifvit i registret infördt, må ej derur afföras i

annat fall än då fartyget förolyckats, upphuggits eller annorledes förstörts, eller enligt 258 § må anses för-
loradt, eller efter timad skada förklarats icke vara
iståndsättligt, eller ock upphört att vara svenskt.

Vill egare af svenskt fartyg, som ej på grund af
hvad här förut blifvit stadgadt skall vara i fartygs-
registret upptaget, låta det i registret införas, vare
dertill berättigad; och skall, der fartyget varder till
registrering anmaldt, hvad här förut är i afseende
å registreringspligtigt fartyg stadgadt ega tillämp-
ning.

Vidare föreskrifter, huru fartygsregister skall vara
inrättadt och registrering ske, meddelas af Konungen.

2:o) att Första Kammaren, med frånträdande af
sitt beslut beträffande rubrik och ingress till lag om
ändring af sjölagen, ville biträda Andra Kammarens
derutinnan fattade beslut.

Under förutsättning, att kamrarne bifalla hvad utskottet härofvän
i punkten 1 och Första Kammaren hvad utskottet i punkten 2 föreslagit,
får utskottet hemställa om kamrarnes förklarande,

3:o) att Riksdagen, som funnit Kongl. Maj:ts förslag
till lag om ändrad lydelse af 2, 3 och 52 §§ sjölagen
icke kunna oförändradt godkännas, för sin del antagit
en lag i ämnet af den lydelse, kamrarnes i anledning
af utskottets hemställan ej mindre i utlåtandet n:o 2
än äfven i detta memorial fattade sammanstående
beslut utvisa.

Utskottet hemställer vidare,

4:o) att kamrarne, hvardera med frånträdande af
sitt rörande 6 och 7 §§ i förslaget till lag om in-
teckning i fartyg fattade beslut, måtte antaga följande
lydelse af berörda paragrafer:

6 §.

Ej må inteckning beviljas, der ej den, som inteckningen medgifvit, är i fartygsregistret inskrifven såsom egare af fartyget.

Öfverlåter någon till annan fartyg eller fartygslott, och har, innan ny egares fång anmäles till fartygsregistret, inteckning blifvit sökt på grund af tidigare egares medgifvande, utgöre öfverlåtelsen ej hinder för inteckningens beviljande.

Sökes inteckning samma dag ny egares fång anmäles till fartygsregistret eller derefter, skall ansökningen afslås, utan så är att nye egaren iklädt sig förbindelse att låta fartyget intecknas på grund af tidigare egares medgifvande eller eljest är med honom lika förbunden.

7 §.

Sökes inteckning, och är ej ansökningen grundad på medgifvande af den, som, enligt hvad fartygsregistret utvisar, byggt fartyget, skall vid rätten styrkas, att från honom eganderätten öfvergått till den, som inteckningen medgifvit. Hvad sålunda är stadgadt ege dock ej tillämpning, der fartyget varit i utländsk ego eller blifvit i registret infördt innan denna lag trädt i kraft, utan skall i ty fall, så framt ej eljest laga hinder möter, inteckning beviljas, der den, som inteckningen medgifvit, antingen blifvit vid fartygets införande i registret antecknad såsom egare eller bevisligen härleder sin rätt från den först inskrifne egaren.

Har fartyget i fem år näst före ansökningen varit i registret infördt, och finnes den, som inteckningen medgifvit, hafva under hela den tid varit i registret inskrifven såsom egare eller härleder han bevisligen sin rätt från den, som vid början af samma tid var i nämnda egenskap inskrifven, skall, ändå att annan

upplysning om eganderätten ej vinnes, ansökningen bifallas, der ej eljest laga hinder möter.

Ej må i inteckningsärende andra än skriftliga bevis gälla i fråga om åtkomst till fartyg.

5:o) att Riksdagen måtte för sin del besluta att 37 § i lagen om inteckning i fartyg skall erhålla följande lydelse:

Varder inteckning i fartyg beviljad på grund af medgifvande af annan än rätt egare, och är ej sådant fall för handen, som i andra stycket af 6 § sägs, vare inteckningen ogill. I fråga om rätt att tala å inteckning, som, efter det någon förklarats skola för död anses, tillkommit på grund af medgifvande af den, som hans egendom tillträdt, gälle hvad särskildt är stadgadt.

Under förutsättning, att kamrarne bifalla hvad utskottet härofvän i punkterna 4 och 5 föreslagit, får utskottet hemställa om kamrarnes förklarande,

6:o) att Riksdagen, som funnit Kongl. Maj:ts förslag till lag om inteckning i fartyg ej kunna i oförändradt skick bifallas, för sin del antagit en lag om inteckning i fartyg af den lydelse, kamrarnes i anledning af utskottets hemställan ej mindre i utlåtandet n:o 2 än äfven i detta memorial fattade sammanstående beslut utvisa.

Stockholm den 21 mars 1901.

På särskilda utskottets vägnar:

ROBERT DICKSON.